



Kamu Gözetimi Kurumu

# BDY DEĞİŞİKLİK TASLAĞI KURUL KARARLARI ile YAPILAN DÜZENLEMELER

**Rafet DİLMEN**

Başkan Yardımcısı

Mayıs, 2017

# Kurul Kararları ile Yapılan Düzenleme ve Açıklamalar

- ✓ **BDY'nin 13/1-i maddesine göre;**
- ✓ **Denetim Kuruluşunun; denetçilerinin, ortaklarının ve kilit yöneticilerinin** başka bir denetim kuruluşunda veya bireysel denetim yapan denetçi yanında ya da tüzel kişilikte ortak, kilit yönetici veya denetçi olmaması, bireysel olarak denetim faaliyetinde bulunmaması

gerekmektedir.

- ✓ **Kendi adına denetim sözleşmesi yapmış olan bir denetçinin,** sonraki dönemlerde denetim faaliyetini yeni yetkilendirilecek bir denetim kuruluşu bünyesinde sürdürmek istemesi halinde, bu şirkette **ORTAK** veya **YÖNETİCİ** olarak gösterilmesi durumunda;
- ✓ Denetçinin kendi adına yaptığı denetim sözleşmelerini, şirketin **Kurulumuzca yetkilendirilmesinden önce** imzalamış ve Kurumumuza bildirmiş olması,
- ✓ Denetçinin, söz konusu denetim sözleşmeleri kapsamındaki diğer **başka bir denetim faaliyetinde bulunmayacağı** ve **yeni bir denetim sözleşmesi imzalamayacağı** hususunda **taahhütte bulunması,**
- ✓ Şirketin, kendi adına üstlendiği bağımsız denetim faaliyeti tamamlanana kadar **denetçiye denetim kadrosunda yer vermeyeceği** hususunda taahhütte bulunması,
- ✓ şarttır.

- ✓ Böylece, kendi nam ve hesabına denetim yapmakta olan denetçilerin şirket ortağı veya yöneticisi olmaları hususunda yumuşak bir geçiş sağlanmıştır.

## BDY'nin Geçici Maddesine Göre KAYİK Hariç Sorumlu Denetçi Olarak Yetkilendirilmiş Olanlar Hakkında Kurul Kararı

6

### BDY'nin 28 inci maddesi ve Geçici Maddesine göre;

- ✓ Sorumlu denetçiler, denetim raporunu denetimi üstlenenler adına imzalama yetkisini haiz olup, aşağıdaki şartları sağlayan denetçiler arasından, Kurumun onayı alınmak suretiyle görevlendirilir:
- ✓ Diğer denetimler (KAYİK Hariç) için **10 yıllık mesleki tecrübeye** sahip olması ve bu sürenin en az bir (1) yılında fiilen **denetçi, kıdemli denetçi** veya **başdenetçi** unvanı ile denetimlerde bulunmuş olması.
- ✓ **BDY'nin Geçici 1/4-ç maddesine göre de**, 2012 yılı sonu itibarıyla YMM olmaya hak kazananlar ile 15 yıllık mesleki tecrübeye sahip SMMM'ler için 31/12/2016 tarihine kadar bir (1) yıllık fiili denetim tecrübesi aranmayacaktır.

## BDY'nin Geçici Maddesine Göre KAYİK Hariç Sorumlu Denetçi Olarak Yetkilendirilmiş Olanlar Hakkında Kurul Kararı

7

- ✓ 01.01.2017 tarihinden önce KAYİK hariç denetimler için **sorumlu denetçi olarak görevlendirilen** ve Kurumumuz tarafından Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin (Yönetmelik) geçici **1/4-ç (15 yıllık mesleki tecrübe)** maddesi kapsamında onaylanan sorumlu denetçilerden;
- ✓ **Başka bir denetim kuruluşuna geçen** ve bu denetim kuruluşu tarafından sorumlu denetçi olarak görevlendirilip Kurumumuz onayına sunulan sorumlu denetçi başvuruları **fiili denetim şartı dikkate alınarak** değerlendirilecektir.
- ✓ **Aynı denetim kuruluşunda devam** eden sorumlu denetçilere fiili denetim tecrübesi edinmeleri için **31.12.2018** tarihine kadar (bu tarih dahil) süre tanınacaktır.
- ✓ **Aynı denetim kuruluşunda devam** eden sorumlu denetçilerden 31.12.2018 tarihine kadar **fiili denetim tecrübesi edinemeyenlerin** onayları **01.01.2019** tarihi itibarıyla **geçersiz sayılacaktır.**

- ✓ 6102 sayılı **TTK'nın 399 uncu maddesinin** birinci fıkrasına göre,
- ✓ “Denetçi, şirketin **genel kurulunca**; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca, **her faaliyet dönemi** ve **her halde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi** bitmeden seçilmesi şarttır.”
- ✓ **Mezkur maddenin altıncı fıkrasında** ise; “Faaliyet döneminin **dördüncü ayına kadar** denetçi seçilememişse, denetçi, yönetim kurulunun her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine, asliye ticaret mahkemesince atanacağı”
- ✓ belirtilmiştir.



- ✓ Ancak, bazı şirketlerin geçmiş dönem için denetçi atanması maksadıyla açtığı davalarda bazı mahkemelerin davaların reddine karar verdiği,
- ✓ Şirketlerin genel kurulları tarafından da geçmiş yıl denetçisini seçmede tereddüt edildiği,
- ✓ Dolayısıyla, ilgili yılın denetim yükümlülüğünün yerine getirilemediği,
- ✓ Görülmüştür.

- ✓ Öte yandan, faaliyet dönemi içerisinde denetçi seçilmemesinin bir hukuki yaptırıma bağlanmadığı,
- ✓ Faaliyet döneminden sonra genel kurul tarafından denetçi seçilmesinin hükümsüz olduğuna dair Kanunda bir hüküm bulunmadığı,
- ✓ Bazı istisnalar dışında denetçi seçiminin genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında olduğu,
- ✓ TTK 399 uncu madde hükmünün genel kurulun faaliyet döneminden sonra geçmiş yılın denetçisini hiçbir surette seçemeyeceği anlamına gelmeyeceği,
- ✓ Yönünde de görüşler bulunmaktadır.

- ✓ Faaliyet dönemi **geçmiş olmasına rağmen** genel kurul tarafından **geçmiş yılın denetçisi seçilebilir.**
- ✓ **Genel kurulun faaliyet dönemi içinde veya faaliyet döneminden sonra denetçiyi seçmemesi halinde,** 399 uncu maddenin altıncı fıkrasına göre yönetim kurulunun, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki **asliye ticaret mahkemesine denetçi atanma davası açabilir.**
- ✓ Ancak **her iki durumda** da faaliyet dönemi içinde denetçi seçilmemesinden dolayı yönetim kurulunun sorumluluğunu ortadan **kaldırmaz.**

- ✓ TTK 400/2 maddesi: On yıl içinde aynı şirket için toplam yedi yıl denetçi olarak seçilen denetçi üç yıl geçmedikçe denetçi olarak yeniden seçilemez.
- ✓ BDY 26/1-ç maddesi: Üç yıl geçmedikçe; denetim kuruluşları son on yılda yedi yıl denetim çalışması yürüttükleri işletmelere ilişkin denetimleri üstlenemezler.

- ✓ Son **on yıl içerisinde yedi yıl bir şirketin denetimini üstlenen** bağımsız denetim kuruluşunun,
  - ✓ yedi yıllık denetim süresinin hemen ardından denetime zorunlu olarak üç yıl kesintisiz ara vermesi,
  - ✓ sonraki rotasyon süresi hesaplanırken verilen aranın ve aradan önceki denetim süresinin hesaplama katılmaması ve
  - ✓ üç yıllık kesintisiz arayı takip eden on yıl içinde yedi yıl denetim yapabilme süresinin tekrar başlatılması,

Örnek 1:

1.Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl	16. Yıl
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	✓	X	X	X	✓	✓

- ✓ **2013 yılı öncesinde** mevzuatında öngörülen süre kadar (**2 yıl**) kesintisiz ara verildiği takdirde:
  - ✓ müteakip rotasyon süresi hesaplanırken **verilen aranın** ve aradan **önceki denetim süresinin** hesaplamaya katılmaması,
  - ✓ arayı takip eden on yıl içinde yedi yıl denetim yapabilme **süresinin tekrar başlatılması,**

Örnek 2 :

1.Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl	16. Yıl
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
✓	✓	✓	✓	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X

- ✓ **Araların kesintili olduğu durumda** geriye dönük on yıla bakılması, aynı şirkete toplam yedi yıl denetim hizmeti verilmişse, **üç yıl kesintisiz ara verilmesi,**

Örnek 3 :

1.Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl	16. Yıl
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	✓	✓	✓

- ✓ 2013 yılı ve sonrasında **ihtiyari denetimlerde geçen sürelerin** de rotasyon süresinin hesaplanmasında **dikkate alınması** gerekmektedir.

Örnek 4 :

1.Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl	16. Yıl
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	✓	✓	✓

Zorunlu değil

Zorunlu



# Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı

- ✓ Denetim Kuruluşu (Yetkileri çerçevesinde KAYİK dahil tüm şirketler)
- ✓ Denetçi (KAYİK hariç diğer şirketler)

- ✓ **Serbest bağımsız denetçi**, denetimi kendi nam ve hesabına üstlenebilen, sorumlu denetçi olabilme şartlarını taşıyan ve denetim raporunu imzalayan denetçidir.

- ✓ Serbest bağımsız denetçi olarak denetim faaliyetinde bulunmak için aşağıdaki şartların sağlanması gerekmektedir:
  - a)Başvuranın sorumlu denetçi olabilme şartlarını karşılaması.
  - b)Denetim kadrosunun, asgari olarak, 27 nci maddede belirtilen denetim ekiplerini oluşturabilecek nitelik ve genişlikte olması.
  - c)Denetçilerin tam zamanlı ve asgari bir raporlama dönemi için istihdam edilmiş olması.
  - ç)Denetim kadrosunda kendisi hariç en az bir sorumlu denetçinin bulunması.
  - e)Denetim rehberleri dahil olmak üzere, esasları Kurumca belirlenen kalite kontrol sistemine ilişkin politika ve süreçlerini yazılı olarak oluşturmuş olması.
  
- ✓ **1/1/2018** tarihinden önce üstlenilen denetimler için bu hüküm uygulanmayacaktır.

- ✓ Serbest bağımsız denetçilere kontrol sistemi oluşturma sorumluluğu getirilmiştir.
- ✓ Serbest bağımsız denetçilerin ekipte yer alan denetçilerden bağımsızlık taahhüdü alması zorunlu hale getirilmiştir.
- ✓ Serbest bağımsız denetçilerin yönetmelik kapsamında haksız rekabete ilişkin hükümlere uymaları zorunludur.
- ✓ Denetimlerin bu duruma aykırı olarak gerçekleşmesi durumunda «**faaliyet iznini askıya alma**» yaptırımını uygulanır.

- ✓ **Mevcut Durum:** Mesleki tecrübe bağımsız denetimde fiilen geçirilen süredir. Ancak 3568 sayılı kanun kapsamındaki mesleki faaliyetlerde veya aynı kanun uyarınca staj ve stajdan sayılan hizmetlerde bulunan sürelerde bu sürenin hesabında dikkate alınır. Dört yılı aşmamak üzere lisans ve lisansüstü eğitim süreleri bu süreye **ilave edilir** hükmü bulunmaktadır.
- ✓ **Yapılan Değişiklik:** Dört yılı aşmamak ve 3568 sayılı Kanun kapsamındaki mesleki faaliyetlerle ve hizmetlerle **aynı tarihlere denk gelen süreler mükerreren sayılmamak şartıyla** lisans ve lisansüstü eğitim süreleri uygulamalı mesleki eğitim süresine ilave edilir.
- ✓ Bu hüküm **1/1/2018** tarihinden sonra uygulanacaktır.

- ✓ Bilindiği gibi BDY' nin 41. maddesinde belirtilen aykırılıklarda bulunduğu tespit edilen denetim kuruluşları ve denetçilerin faaliyet izinleri, fiilin ağırlığı dikkate alınarak iki yılı geçmemek üzere Kurul kararıyla askıya alınmaktadır.
- ✓ Yine Medeni Kanun uyarınca gaiplik, temyiz kudretinin yitirilmesi, kısıtlılık vb. haller ile denetçinin fiil ehliyetini yitirmesi veya denetim kuruluşunun faaliyetinin fiilen veya kayden sona ermesi veya hakkında mahkeme tarafından bir tedbir kararı verilmiş olması sonucu, denetim faaliyetinin yürütülmesinin sonradan imkansız hale gelmesi.
- ✓ Yıllık inceleme planı çerçevesinde veya ihbar ve şikayetler ve diğer kurumlardan gelen bildirimlerle ilgili olarak yapılan ilk değerlendirmeler sonucunda, faaliyet izninin askıya alınmasını veya iptal edilmesini gerektiren durum nedeniyle, denetim kuruluşunun veya denetçinin faaliyete devam etmesinin telafisi zor ve imkansız zararlara yol açacağı ihtimalinin bulunması.

Hallerinde de denetim faaliyeti durdurulabilmektedir.

- ✓ Faaliyet izni askıya alınanlar ve denetim faaliyeti durdurulanlar ile denetim faaliyetinde bulunmayacağını beyan edenler sicilde **gayri faal olarak** gösterilir.
- ✓ Sicile kayıtlı olmayanlar (Kurul tarafından yetkilendirilmesine karar verildiği halde gerekli harç ve ücretleri yatırmadığından dolayı tescil ve ilan edilmeyenler) ile sicilde gayri faal olarak gösterilenler **denetim faaliyetinde bulunamazlar.**
- ✓ Denetim faaliyeti durdurulanlar durdurma kararı devam ettiği süre içinde yeni sözleşme yapamazlar.



- ✓ Denetçiler, etik kurallara uygun ve yüksek kalitede hizmet sunabilmeleri amacıyla, sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli bir seviyede tutulmasını ve geliştirilmesini hedefleyen sürekli eğitime tabi tutulur.
- ✓ **Mevcut Durum:** Sicile tescilinden itibaren denetçilerin her beş yılda bir sürekli eğitime ilişkin şartları karşılamaları esastır.

- ✓ Sürekli eğitim yükümlülüğü denetçinin **sicile tescil edildiği tarihi izleyen ikinci takvim yılının** başından itibaren başlar.
- ✓ Sürekli eğitim yükümlülüğünün başlamasından itibaren, **denetçilerin her yıl, yıllık ve üçer yıllık dönemler** için Kurum tarafından öngörülen sürekli eğitim yükümlülüğüne ilişkin şartları karşılamaları zorunludur.
- ✓ Denetim kuruluşları ve serbest bağımsız denetçiler, denetçilerinin sürekli eğitim programlarını tamamlamaları için gerekli tedbirleri alır.
- ✓ Sürekli eğitim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerin denetim faaliyetleri durdurulur ve **sicilde gayri faal** olarak gösterilir.

Sorumlu denetçi olabilmek için;

- ✓ KAYİK'ler nezdinde yapılacak denetimler için 15 (on beş) yıllık mesleki tecrübe + 2 (iki) yıllık fiili denetim tecrübesi,
- ✓ Diğer denetimler için 10 (on) yıllık mesleki tecrübe + 1 (bir) yıllık fiili denetim tecrübesi,
- ✓ gerekmektedir.

- ✓ 1/1/2019 tarihinden itibaren sorumlu denetçi olabilmek aşağıdaki şartlar aranacaktır:
  - ✓ KAYİK'ler nezdinde yapılacak denetimler için (15) on beş yıllık mesleki tecrübe + (3) üç yıllık fiili denetim tecrübesi,
  - ✓ Diğer denetimler için (10) on yıllık mesleki tecrübe + (2) iki yıllık fiili denetim tecrübesi,
  - ✓ gerekmektedir.

- ✓ Denetim sözleşmesi, denetim kuruluşu veya serbest bağımsız denetçinin seçiminden itibaren **en geç altmış gün** içinde yapılır.
- ✓ Denetimi üstlenenden denetleme görevi, sadece TTK'da ön görüldüğü şekilde ve **başka bir denetim kuruluşu veya serbest bağımsız denetçi atanmışsa** geri alınabilir.
- ✓ Denetimi üstlenenler, denetim sözleşmesini, sadece **haklı bir sebep** varsa veya kendisine karşı **görevden alınma davası açılmışsa** feshedebilir.
- ✓ Sözleşmenin feshedilmesi durumunda, denetimi üstlenenlerin **çalışma notlarını ve gerekli tüm bilgileri**, yerine geçecek olan denetim kuruluşlarına ve serbest bağımsız denetçilere teslim etmesi zorunludur.

- ✓ Bilindiği gibi, denetimi üstlenenler denetim raporunu genel kuruldan en az 15 gün önce denetlenen şirketin yönetim kuruluna teslim etmek durumundadır.
- ✓ (Genel Kurul geç yapılırsa veya hiç yapılmazsa ?)
- ✓ Yapılan değişiklikle, denetim raporlarının, denetimi yapılan finansal tabloların ait olduğu hesap dönemine ilişkin yılın olağan **genel kurul toplantısından en az yirmi gün önce** ve her durumda en geç o **yılın altıncı ayının sonuna kadar** denetlenen işletmenin yönetim kuruluna teslim edilmesi zorunlu hale getirilmektedir.
- ✓ Denetim raporlarının süresi içerisinde ilgili yerlere teslim edilmemesi durumunda **uyarı yaptırımı** uygulanır.

- ✓ Denetim kuruluşları ve serbest bağımsız denetçiler mesleki sorumluluk sigortası poliçesini düzenlenme tarihini ve poliçe ve sigorta şirketindeki değişiklikleri takip eden günden itibaren en geç **30 gün içinde** kuruma bildirir.
- ✓ Mevcut düzenlemede 10 gün olan bildirim süresi 30 güne çıkarılmaktadır.

- ✓ Kurum tarafından yapılacak incelemelerde; **denetim kuruluşu, serbest bağımsız denetçi veya denetlenen işletmenin** inceleme ile görevlendirilenin talebi doğrultusunda istenilen **tüm bilgi ve belgeleri teslim etmesi zorunludur.**
- ✓ İstenilen bilgi ve belgelerin verilmemesi veya gerekli görülen diğer hallerde, Kurumun talebi, yetkili sulh ceza hakiminin kararı üzerine denetim kuruluşları, denetçiler ve denetlenen işletmeler nezdinde arama yapılabilir.





# TEŞEKKÜRLER

Söğütözü Mahallesi 2177 Sokak No: 4 Çankaya/ ANKARA  
+90 (312) 253 55 55(PBX) Faks: +90 (312) 253 55 58